

СРПСКА ШТАМПА ЈЕ У ПРАВУ.

Као што је и сваки Србин у Краљевини и ван ње, где год га има, искрено осудио убиство аустријског престолонаследника, тако је, без изузетка, урадила и сва наша штампа. Али и ако смо сви ми давали израза своје жаљењу, што је аустријски надвојвода Фрања Фердинанд са својом супругом пао као жртва видовданског атентата, ипак се тиме нисмо одрекли свога легитимног права да о узроцима тога догађаја мислимо и расуђујемо онако, како нам наше схватање налаже. То, што ми атентат приписујемо сасвим другим узроцима него господа у Бечу и што ниуком случају нећемо да примимо за тај крвав догађај никакву одговорност, јер је извршен без икаквог саучесништва са стране нашег друштва, аустро-угарска штампа нас оптужује пред светом, да грдимо и ружимо монархију, да правдамо видовдански злочин итд. То чини стога, што на разложно и документовано писање наших листова није у стању да да исто тако разложна и документована одговора.

Ми смо рекли да се видовдански атентат догодио, што је имао дубоких узрока, који леже у односу босанско-херцеговачких власти спрам српског народа у тим анексионим земљама. То нам бечко-лештанска штампа уписује у неопростив, смртни грех и понавља, по стоти пут, да је атентат дело некакве завере и организације, чији су конци у рукама нас у Србији. Тврдећи то она наставља своје ничим недоказане оптужбе и сматра да је у праву, да нас обасипа новим оптужбама и новим клеветима.

За овај мах да им не побијемо ми те клевете, него да пустимо, да говори један њихов човек, који је у њиховој полицијској служби у Босни и Херцеговини оседео и који ће свакако бити најнадлежнији да говори о томе: је ли постојала и постоји ли каква српска организација, која управља извесним политичким догађајима у Босни и Херцеговини и која је могла приредити и видовдански атентат.

Бечки „Цајт“, у броју свом 22. т. м., донео је под насловом: „Атентат и босанска полиција“ изјаву једног старог босанског полицијског чиновника, који у другом ставу своје изјаве вели ово од речи до речи:

„Има већ десет година, како се говори о некаквој централној организацији великосрпске пропаганде, и ако се све досад није успело, да докаже стварно постојање таквога центра, у коме би се скупљали сви конци пропаганде. Босанска управа је у шоку много година добивала безбројне доставе о тобожном уношењу оружја, оружних депоа, о састајању скупова са издајничким намерама итд. Она је по дужности најсавесније трагала по свакој тој достави, али по правилу није могла ништа констатовати, па шта више није мо-

гла утврдити ни везу између појединих догађаја, који би опет били у вези са неком великосрпском пропагандом. Може се о спремности или неспремности управних власти мислити како се хоће, али се мора без околишења признати, да би у толиком размаку времена и сам случај морао одвести у праг таквој организацији, кад би ње у тој мери било, као што се тврди. Не вреди порицати да је национално осећање Срба, које је и иначе веома развијено, успесима балканског рата још више порасло, те да није потребна никаква нарочито организована пропаганда, да те осећаје код младих, незрелих младића доведе до тле да прекипе“.

Ето тако говори један аустријски полицајац, који је век провео у служби у Босни и Херцеговини и који се у безброј прилика уверавао, да су биле лажи и клевете све оне доставе, које су говориле о некаквој српској „централној пропагандистичкој организацији“. Та изјава старог босанског полицајца дошла је у добри час, баш у тренутцима, кад се Српство и у Босни и у Србији, па и у Хрватској засипа новим клеветима. Што је вредило за старе важи и за ове садашње: клевете и лажи остају то што су. Оне нити могу нити ће наудити коме другом осим творцима својим.

ПИСМО ИЗ НЕМАЧКЕ.

— Од нашег сталног дописника —

На питање колику вредност представља у једној држави водена снага, врло је тешко одговорити; чак и за земље, где постоје најтачнији метеоролошки подаци, и које располажу одличним топографским картама и хидротехничким подацима, не може се прецизно на ово питање одговорити.

Величина водене снаге у једној реци зависи, пре свега, од количине масе која се креће том реком, и друго, од њене брзине, а брзина је опет зависна од пада реке. Производ из водене масе и пада реке одређује величину водене снаге. Докле је пад реке сталан, независан од месних и метеоролошких прилика, дотле је количина воде у реци различита, потпуно зависна од метеоролошких прилика, дакле у разна доба године различита, а и у разним годинама варира. Као што може једна суша да нашкоди електричној централи, тако исто шкоди и поплава. Овде се дакле не може говорити, нити пак при подизању електричне централе управљати, по просечној количини воде; јер у случају суше не би водена снага могла дати онолику енергију, колико је то за покретање предузећа потребно, и услед тога, наступио би застој у раду, што би много шкодило самом предузећу. У случају великог надолажења воде она би давала више енергије него што би се мо-

гло употребити, и тиме би ишла енергија изгубљена. За то се тамо где су ове варијације водене масе велике мора приступити подизању великих брана и корита за устављање (Stanbecken). То су акумулатори, где се скупља сувишна вода, да би се после, за време суше, могла искористити. Наравно, ако се на такав начин ради, немамо никакве губитке у воденој енергији, и онда се каже, да је водена снага рационално искоришћена. Рентабилитет предузећа и рационалност искоришћења зависи много и од места на коме је електрична централа подигнута. Инжињер мора на ово обратити велику пажњу и располагати вештином и искуством. Јер овде је реч о грдним капиталима, и често пута, могу бити десетине, па и стотине хиљада бачене у лудо, ако је избор места рђав. Један швајцарски лист, пишући о таком једном предузећу, тврдио је да сена једном предмету при зидању могло још 10.000 P. S. више искористити, да је тако предузеће подигнуто за неколико стотина метара више или ниже. Тако су ових 10.000 P. S. потпуно изгубљени све док постоји то предузеће.

То су све узроци због којих је тешко прецизно одредити величину водене снаге и њену вредност. И зато ваљда нигде не одударају тако јако научна процењивања, као у овом питању. Док неки ауторитети тврде, да целокупна снага Швајцарске која се може искористити, износи 2.000.000 P. S. дотле други цене њену целокупну снагу на 700.000 P. S. Па чак ни величина стварног искоришћења водене снаге није сасвим тачна у овој земљи, где постоје ваљда најбољи статистички подаци. Но сигурно се зна, да нигде не стоји искоришћавање водене снаге на тако великом развоју, као што је случај у Швајцарској, која је у правом смислу, земља „белог угља“. Странац, који за време топлења снега доспе у швајцарске долине, диви се величини водене снаге, а инжињер, чији је поглед навикао да посматра лепоту природе и са практичне стране, одмах помисли, како би се ово благо дало претворити у електричну енергију.

И Швајцарска је заиста добро искористила своју водену снагу и искористила од прилике половину њене целокупне Швајцарске, а то је ако 400.000 P. S. Ако се узме, да је за произвођење једне коњске снаге у једном сату, потребно за парну машину 3 кгр. угља, онда излази, да Швајцарска у једном сату уштеди 1200 кгр. угља. А колико би ова уштеда тек износила, кад би се целокупна водена снага земљина искористила, која по процењивањима ауторитета износи око 2 милијарде коњских снага! Ни ово не мора одмах да значи, да би било рентабилно сву ову водену снагу што пре искористити. Врло често се у погледу рентабилитета претпоставља

парна покретна снага воденој. При избору покретне снаге води се данас индустријалац искључиво интересом. Он ће се тек онда одлучити, на предузеће са воденом снагом, ако се може предвидети рентабилитет таквог предузећа, и ако би се требало, са економног и социјално политичког гледишта старати, да се употреба угља што је могуће више ограничи.

Предузећа са воденом снагом имају ту рђаву страну, да само њихово подизање кошта много. Често пута више него ли то исто предузеће, кад би се употребила парна снага; али су зато издаци за време функционисања парних машина, знатно већи. Ту је потребан угаљ, веће количине зејтина за подмазивање и знатно већи персонал. Отуда ће под иначе истим околностима, пасти избор на предузеће са воденом снагом само онда, ако камата сувише уложеног капитала може да покрије се веће издатке за угаљ, зејтин и персонал. Обично у пределима сиромашним каменим угљем, и који су далеко од угљених пијаца, испада избор у корист водене снаге.

Односно примене, коју налази водена снага у виду електричне енергије, зна се да електрицитет који се њом производи, омогућава да се помоћу земаљских централа на згодна места из веће даљине шаље продуктивна снага. Јефтљиво снабдевање електрицитетом данас, када је он продро у све гране економског и приватног живота, почев од највећих електричних железница до цепен електричне лампе, даје целокупном индустријском животу једног народа измењену економску структуру, и утиче знатно на његово социјално развиће.

О специјално баварским приликама у питању искоришћења водене снаге, о чему смо сами често писали, предавач није говорио у овом свом предавању у друштву „Србији“, али ће то ваљда ускоро накнадити. За нас је ово питање у тесној вези с тим: има ли Србија право или нема да искористи слајове на Доњем Дунаву?

Х. С. Д.

О свиларству у Новој Србији за време турске управе.

(Сершетак)

9. Болести буба.

Најопаснија болест која је насљедна и због које се врши микроскопирање јесте Пебрина (Каратабан); ако је семе заражено овом болешћу, онда је произвођачу сав труд и трошак узалудан, јер болесна буба не може ни да се учаури — завије. Остале болести познате овамо под именима: Бајалма (сањавица, Flacherie) жолток (жутица, Grasserie) и шећер-

лема (кречавица, la Museardine) такође се мање више појављују.

10. Култура дудова.

У срезовима ђевђелијском и дојранском постоје читава поља под дудовима. Ово нарочито око Ђевђелије, Стојакова, Богданца, Валандова, Пираве. и т. д.

За производњу младица од дудовог семена постоје и неколико малих расадника у селима: Мрзенцу, Горначету и др., где има поред семеништа и растила; из семена произведене младице старе од 2—3 год. доносе се на пијаце и продају 100 комада по 3 до 10 динара. Младице купују они који подижу дударе, али претходно припреме земљу орањем.

Сађење младица у ђевђелијском срезу вршили су и врше на растојању од 3—4 метра већином у квадрату; а у срезу дојранском и око Валандова и Пираве растојање је знатно веће, — од 5—7 метара. Растојање између редова у овим местима веће је зато, што мештани на својим имањима и кад дудови одрасту сеју памук, ситнозрни кукуруз и др. усеве, док они из ђевђелијског среза те усеве сеју само дотле док су дудови млади, а доцније кад одрасту и почну правити лад, ретко их сеју.

Усађене младице друге или треће године калеме *очењем* на висини од 1,20—1,80 мет. За калемљење узимају окца од „Црне ашлеме“, т. ј. дуда, који има крупан и тежак а мек лист, са белим дудињама.

Прве године по калемљењу може се брати лист али се избали летораста не секу, већ се секу друге године и то на 5—10 см. изнад спојеног места. Резање се врши по извесном правилу тако, да се образује круна са по 4—5 и више кракова „рама“. Кад кракови сталним резивањем јако одбљају, врши се подмлађивање њиховим одсецањем до самога стабла.

Дударе и када се по њој ништа не сеје, обрађује се орањем, па се и наводњава, ако је то могуће и ђубре се по потреби.

Земљишта под дударима већи-

ном су песковита, шљунковита и слабо плодна. На једном хектару у околини Ђевђелије има засађених и окалемљених по 625—1000 комада дудова.

11. Принос по хектару.

Рачуна се да један дуд даје просечно по 15 ока лишћа с гранчицама, а за храну буба из једне кутије од 25 грама семена сматра се да је довољно 1000 ока лишћа с гранчицама.

Према томе од дудова са једног хектара, када су засађени на 4 метра растојања може да се одгаји 10 кутија семена. Узимајући просечно да се од једне кутије добије 35 кграма сирових мехурака, значи да се од десет кутија просечно може добити 350 кгр. сирових мехурака. Цена сировим мехурцима варира од 2.40 до 4 дин. по килограму, и ако узмемо да се просечно кгр. прода по 3.20 дин. излази да би принос по хектару био 1120 дин.

Међутим треба одмах узети у обзир: да ће дрво дати више листа ако је на већем растојању од онога на мањем.

Кад се одбију трошкови за набавку 10 кутија семена по 4 дин. кутија, износи 40 дин. Из искуства се зна да је сасвим довољно рачунати за све време 5 радника за одгајивање 10 кут., и ако се узме просечна надница 2 дин. дневно, излази:

да би радна снага коштала 300 д. огрев, дезинфекција, сумпор и т. д. 30 „ набавка грана за завијање-чаурице 50 „

Свега дакле расхода до 420 д.

Али издатку треба урачунати и 12.50% колико су произвођачи давали Управи Турских државних дугова, што чини 140 динара, што износи укупно 560 динара.

Кад се горњи издаци одбију од бруто приноса онда чист приход по хектару износи 1120—560=560 динара.

Код многих одгајивача, који сами гаје бубе отпали би издаци на радну снагу. Код чифчија пак у издатке треба рачунати и кирију у новцу или у натури, коју су агама плаћали за дудове, пошто су дудови били својина ага, (обично се плаћало по 20—40 п. за

свако дрво). Али и поред свега тога одгајивачи су имали врло добре ренте.

Новембра 1913 год.

„Ек.“

Кавадар. Ник. Ж. Петровић.

САРАЈЕВСКИ АТЕНТАТ.

„Ди Цукуинфт“, недељни часопис познатог немачког публицисте Мексимилијана Хардена, посвећује нарочити чланак сарајевском атентату. Писац наводи, да је Видовдан врло значајан дан у историји српског народа. Све до сада Видовдан су Срби славили као дан тужне успомене на пропаст српског царства на Косову. Први пут ове године Видовдан је слављен не као Велики Петак, него као Ускрс српски. Међутим аустро-угарски престолонаследник, сада већ пок. Франца Фердинанд изабрао је баш тај дан за улазак свој у Сарајево. Та одлука Франца Фердинанда само је једна алка у низу оне политике аустро-угарске, која је вазда била наперена против Србије и српског народа. Изгледа, да је Беч заборавио, шта је гроф Шувалов рекао пре 38 година: *да ће једном из Босне доћи највећа опасност за европски мир*. Да су се имале на уму те речи, свакако би се старало, да се не да ни прилике ни повода остварењу њиховом. Зар се није Пашић, муж једне Аустријанке, искрено и поштено трудио да се с Бечом дође до споразума, који не би вређао достојанство Србије, и то с оним Бечом, који је Србију отерао с мора? Зар није Беч створио Албанију, ту стару српску земљу, која је наквашена крвљу предака српског народа? Зар тамошње смутње и немири дају наде, да ће се скоро доћи до сигурног пролаза (за Србију,) преко албанске територије до мора? Па још сада уза све то надвојвода Франца Фердинанд нашао је за потребно да скупим војску и приређује маневре на северозападној граници Србије, и са претећом песницом објављује на сам Видовдан српском народу, да ће се стати на пут сваком упаду у Албанију. *Ово росјоложење масе по-*

родила је у глави једног, по готову још незрелог, младића мисао да убије тога човека, у коме је по његовом схватању била оличена сила туђинског освајача.

ПОСЛЕ АТЕНТАТА.

Сарајевска варварства.

Праг, 21. јуна.

„Народни Листи“, говорећи у уводном чланку против српских демонстрација у Босни, каже о њима, да су оне ужасна средњовековна појава пред лицем целе културне Европе, и да су тим варварскије и нечовечије што су праћене бечким органима хришћанско социјалним, и да ово, у једној уређеној држави нечувено држање, остаје у главној престоници неспречено, као да за ова варварства хришћанских социјалиста нема закона. Босански и херцеговачки Срби ничим нису скривили Аустро-Угарској; по свима сведочанствима понашала се сва публика без разлике, православна, католичка и мухамеданска примерно, па и сам земаљски шеф Потјорек конститује, да је ток дочека у општинској кући био сјајан; сви варошани су се најодлучније изразили противу убица престолонаследника. Где је, дакле, разлог том терору, који се врши у име католицизма? Сарајевски догађаји су гнусно профанисање опште жалости, и том профанисању мора се учинити крај, и то најодлучнијим средствима.

Помени у бечкој српској цркви.

Беч 23. јуна.

Јуче је у српској цркви даван парастос престолонаследнику Франца Фердинанду и војвоткињи од Хоенберга. Присутствовали су црквена управа, добродруштво Српских Жена и чланови српске колоније.

Хрватски сабор и влада на погребу.

„Србобран“ доноси ову белешку: Број учесника на погребу пок. престолонаследника био је строго ограничен. Од свих влада и покрајинских сабора учествовале су на погребу само три владе и то бечка, пештанска и загреб-

О уређењу италијанских берза

У преводу од Мил. И. Ђукнића.

(Кр.)

Сем новчане казне наплатиће се и такса или надтакса, која није полсже-на. Сваки онај који се противи вршењу прегледа од стране одређених органа биће кажњен новчаном казном од 100 лира.

Сваки онај који у току једне године буде учинио више од три преступа биће, сем тога, још и кажњен искључењем из свију италијанских берза за месец дана најмање а за годину дана највише.

Судски чиновници и чиновници управа које су дужне да се старају да се послови правилно у берзи врше, који буду узели учешћа у потврди уговора, који је састављен противно закону, биће кажњени са 10 лира новчане казне за сваки такав уговор.

Сем тога биће солидарно одговорни са уписаним посредницима и уговорачима за таксе и новчане казне које ти посредници и уговорачи имају да плате.

У том случају горепоменути чиновници треба да пријаве истушнике управу за протоколисање акта која се налазе у седишту берзе, уздржавајући

се да ма што по томе раде, док се не поднесе признаница о плаћеној такси и надтакси, коју ће издати надлежна управа.

За иступе надлежне су административне власти. Против решења административних власти подноси се жалба надлежном суду.

Казне за иступе застаревају за 2 године, рачунајући од дана кад је иступ учињен.

Све се те одредбе и надлежности и застарелости примењују и на банкарне посреднике за робу или мењаче, који за пет година имају право да учествују на продајама судским путем у берзи.

VIII Прелазна и коначна наређења.

Берзански службени посредници који су уписани у нарочити списак преступања у живот закона о берзама од 20. марта (п. н.) 1913. године, остају и даље на својим местима, чак и онда ако и не испуне све услове, који се тим законом траже. При свем том они ће бити дужни да догуне кауцију до утврђене суме, т. ј. њихова кауција мор бити од 30.000 до 100.000 лира. У року од једне године, рачунајући од дана ступања у живот поменутог закона о берзама, кауција сваког берзанског службеног посредника мора

бити повећана тако да достигне најмање половину укупног износа, који је поменути закон прописан. Друга половина мора бити положена у року од три следеће године у једнаким годишњим ратама.

Берзански службени посредници могу се у року од године дана, рачунајући од дана ступања у живот поменутог закона, уорачити под истом фирмом. Само три берзанска службена посредника могу бити чланови друштва и само њихова имена могу фигурирати на фирми.

Друштва берзанских службених посредника не треба ни у ком случају да имају представнике.

Кауција може бити једна и сума те кауције треба да буде онолика колико је прописана за сваку берзу у року од године дана, рачунајући од дана ступања у живот поменутог закона о берзама.

Трговачке коморе могу допустити да узму учешћа за време од пет год. у продајама судским путем у за то намењеном локалу банкарни, посредници за робу и мењачи, ако та лица положи кауцију која се данас тражи за берзанске службене посреднике правилном прописаним за берзе. Сем тога та су лица дужна и да повећају кауцију у одређеним роковима и да плате таксе,

које се траже овим законом за уговоре закључене посредством берзанских службених посредника.

Кауција ће бити онолика иста колика је и за берзанске службене посреднике и за то важе и исте обавезе. Тако исто горепоменута лица дужна су пријавити синдикату берзе све уговоре, који су њиховим посредством закључени. За та лица важе и све већ поменуте одредбе о казнама.

Петогодишњи рок за учешће у продајама судским путем на берзи може се продужити још за пет година.

Трговачке коморе ће доносити одлуке за примање на берзу и за продужавање рокова по апсолутној већини а у присуству две трећине чланова трговачке коморе најмање, а по претходном изјављеном мишљењу изасланства берзе.

Лица која желе да се користе тим петогодишњим одобрењем треба за то да поднесу молбу надлежној трговачкој комори у року од три месеца, рачунајући од обнародовања закона о берзи, а треба да поднесу све доказе, којима ће утврдити да ће задовољити тражене услове.

Уверењем, које издаје синдикат берзе, утврдиће се време, за које је показана берза.

бачка, а од сабора бечки и пештански парламенат и на народни налог Његовог Величанства цара и краља хрватски сабор, односно његово председништво у потпуном броју т. ј. председник др. Богдан Медаковић и оба потпредседника др. Перо Магдић и др. Едо Лукинић.

И ово је једна жестока лекција франковачким лукачима и разбијачима, који су трубили да Србин др. Медаковић не сме на погребу представљати хрватски сабор, па су против томе чак и брзојавно протестовали.

ДОГАЂАЈИ НА БАЛКАНУ

(Извештај Српског Пресбиро-а)

Напредовање побуњеника.

Драч, 22. јуна.

Према вестима које су стигле овде, побуњеници су заузели Сарово. Тврди се да је и Корица у опасности.

Пренк Биб Дода стигао је јуче у Драч.

Изасланство Муктар паше.

Цариград, 22. јуна.

Муктар, бивши турски посланик у Атини, отомански делегат у турско-грчкој комисији, отпутовао је за Смирну.

Грчко-турски спор.

Аџина, 22. јуна.

Турска је усвојила предлог Грчке, по коме обе државе, по узајамном споразуму, имају да једној неутралној држави повере избор арбитра, који ће отићи у Смирну и тамо решити спор, на основу извештаја турско-грчке комисије.

Бугари скривају гробове.

Солун, 22. јуна.

Бугарске комите и сељаци са нових бугарских територија разаравају гробове грчких војника, палих у рату, у циљу да се докопају предмета који се у њима налазе и да их продаду.

Исељавање Грка са Родоста.

Цариград, 22. јуна.

Око 300 Грка са Родоста и Ганоса стигли су овде лађама. Власти, пошто су их спречиле да се искрцају, наредиле су им да се врате у своја села.

Немци скупљају добровољце за Драч.
Берлин 22 јуна.

Суреја беј, албански посланик у Бечу, стигао је овде јуче. Листови доносе како се у Берлину образовао одбор за одашиљање старих ислужених војника као добровољаца у Драч.

Пренк Биб Дода и његов савет кнезу.
Драч, 22. јуна.

Пренк Биб Дода стигао је овде са Бајрам Цуром и стотину људи. Он тражи новаца да би набавио оружје, муницију и храну. Кнез га је примио у аудијенцију и том приликом он је саветовао кнезу да иде у Скадар.

Бугарско-румунски спор.

Софија, 23. јуна.

Бугарска Агенција јавља: министар војни одредио је генерала Пападепова и пуковнике Норесова и Кишољова за делегате у румунско-бугарској анкетној комисији, која има да испита ствар поводом инцидента на граници Бугарски

делегати већ се налазе у Рушчуку и очекују инструкције, које ће им доћи преко бугарског посланика у Букурешту.

ПРЕГЛЕД ДОГАЂАЈА.

Критични дани.

„Мађарорсаг“ од 4. јула по н. к. доноси:

По убиству престолонаследниковом наступила је права узрујаност — свет се пита: хоће ли бити рата? Бечке улице гласно траже умарширање у Србију, у Босни и Хрватској још увек траје прогонство Срба помоћу власти. Само би још рат требао овој несрећној земљи. Ништа друго, још само рат. Умерен и паметан свет противи се рату из економских обзира, јер би рат донео коначну имовну пропаст.

Уосталом овај рат не би имао ни циља ни смисла. Све, и да победимо Србију, морали бисмо је одмах напустити, јер на окупацију Србије или њено дуже поседовање не би пристала цела Европа, него би најодлучније протествовала. Сигурно је, да би се услед сукоба монархије са Србијом кренула цела лавина. Италија би се користила, те би у најмањем случају заузела Албанију. Кренула би се и Румунија, коју по свој прилици уговор везује са Србијом, да оствари своје аспирације. А велико је питање и држање моћне Русије, која непрестано мобилише војску на граници аустро-угарске монархије. Сви ови моменти савлађују јавност и сазрева мисао да не буде рата. У овом правцу спољне министарство наћиће први пут једнодушног одзива. *Наша је девиза: мирно решење сукоба. Има знакова, да би извесни кругови хтели да се слепо играју вајром и да гурну монархију у рај.* Ти кругови хтели би да изводе сумњиву игру са исказима аџен-тајора и то по примеру злогласне Прохаскине афере. Сензационе гласове пуштају широм света, којима је циљ раздраживање духова; њихова мизерија види се из тога, што одмах те гласове демантују. Инострана штампа већ оштро осуђује ову несавесност, која се игра зликовачки са духовним расположењем народа наших земаља. М.

Добај шамар.

Образованом свету познато је како је црно-жута штампа дигла дреку против Србије и Српства због крвавог сарајевског атентата и како несавесно и безобзирно клеветају званичну Србију.

Сад је та клерикална тевабија добила шамар и то не од мање особе — но од самога старог монарха Фране Јосифа, који је једним потезом пера поништио сву клевету против Србије и Српства и указао на кривце сарајевског атентата.

Стари монарх упутио је два писма да би ублажио бол. Једно писмо је упућено војсци, а друго мађ. премијеру, грофу Стевану Тиси, за народе краљевине Мађарске и Хрватске и Славоније.

У том писму стари монарх између осталог и ово вели:

Дело поремећеног ума једне мале заблуделе групе није кадро поништити ону свету везу, коју осећам према мојим народима и ону топлу љубав мојих народа, која се на тако видан начин указује мени и моме дому.

Стари монарх рекао је с овим да зна ко су кривци и да Србија и Српство нису криви. Sapienti satis.

Н.

СМОТРА ЛИСТОВА.

Румунски листови поводом сарајевских догађаја.

„Ла Румани“. Чак и ако би било каквог комплота у сарајевском атентату, то би опет био такав комплот бедника изван цивилизованог света; не би био политички.

Говорећи о насиљима према Србима у Сарајеву и Загребу, вели: Догађаји од прошле године, који су толико уздигли српску вредност, имали су као последицу велико ублажавање некадашњег ривалста између католика и православних, који говоре српски или хрватски, јер то су два имена за један исти језик. Револвер деветнаестогодишњег убице понова распаљује старе мржње.

Надајмо се да ће људи који се налазе на челу народа разумети, у свима земљама, да злочиначки акт каквога лупежа који себе замишља херојем није политички акт и да не треба да има политичке последице.

„Лендепандас Румен“ Била би најгора несрећа и најзад би се поверовало у какву мрачну фаталност ако би један усамљен злочин — све што се говори о његовим огранцима пада у домен нагађања, — могао понова да створи провалу између аустро-угарске монархије и Србије.

Када је Лучени убио кукавички несрећну жену, несрећну мајку царицу Јелисавету, никоме није пало на памет да зато чини одговорним талијански народ.

Али веровати је да ће експлозија антисрпских насиља у Сарајеву и Загребу бити само пролазна епизода. Било би и сувише да се садашњој тузи монархије и унутрашњим безбројним тешкоћама, које штрче са свих страна, додаду још и срџбе и претеране мржње на јужној граници.

Ма како био жив бол свих због гнуснога сарајевског злочина, треба признати до једино правда, једнакост и благовољење могу да утврде величину и јединство једне земље а не насиље и мржња

За шљиварске трговце.

Министар Народне Привреде на основу чл. 22 закона о радњама, а по са слушању Трговачке Коморе, прописао је ову Уредбу о трговини сирових и сувих шљива и пекмеца.

1) Надзор над брањем шљива за извоз и прераду над прерадом шљива.

Чл. 1.

Да би сирови шљива за јело доспевала на страна тржишта у добром стању и да би се производила сува шљива и пекмец што боље каквоће, у сваком срезу, који производи шљиве за извоз у свежем стању и за прераду, дотични државни економ вршиће следеће послове:

а.) Утврђивање сваке године, када берба шљива за извоз и за сушење и прављење пекмеца треба да почне у појединим општинама и селима тога среза и то ће писменом наредбом саопштавати.

б.) Приређивање практична предавања и издавати, према наређењима Министарства Народне Привреде, упутства и прописе о брању и сушењу шљива, као и о прављењу пекмеца.

в.) Водиће надзор над брањем и сушењем шљива (на пушницама) и над справљањем пекмеца (на пекмезарима) као и над паковањем и транспортом сирових и сувих шљива и пекмеца.

г.) Контролисаће да ли се врше наредбе и прописи које он буде издао или ма која друга надлежна власт.

д.) Чиниће представке Министарству Народне Привреде о набавци алата и материјала за чување и брање шљива о подизању савршенијих сушница и пекмезара; нарочито ће се трудити, да се помоћу пољопривредних подружница и земљорадничких задруга подигне што више задружних сушница и пекмезара.

У срезовима, у којима је гајење шљива скоро искључиво занимање земљорадника и где месни државни економ не би могао сам обављати све горе поменуте послове, поставиће се за тај циљ један или више државних или пак приватних економа.

Чл. 2.

Упутства и наредбе, које среска власт на предлог дотичног економа буде издала, објављиваће сваки општински суд на основу § 326. казног закона и чл. 22. закона о радњама (чл. 153. тач. 8.), а тако исто и сам ће мотрити да се наредбе извршују и кривци кажњавају.

Органи општинских власти, који не буду поступали по одредби овога члана, узимаће се на одговор и кажњавати од стране надлежне власти.

Чл. 3.

Да би државни (или приватни) економисти што боље одговарали својој дужности, обилазиће шљиварске општине од 1. августа па до даље наредбе, што је могуће чешће, а у време, кад се шљиве отпочну прерађивати, непрестано ће контролисати рад на пушницама и пекмезарима у својим срезовима.

Они су дужни, да председницима шљиварских општина и усмено објашњавају упутства о брању и паковању шљива, сушењу шљива и прављењу пекмеца, као и прописе, који за трговину сировим и сувим шљивама и пекмезом постоје и да их побуде, да и они, председници, од своје стране настану, да своје сељане о томе обавесте.

Председници шљиварских општина дужни су, да се и сами лично заинтересују радом државних економа за време шљиварске сезоне и да им буду у свему на руци, како би циљ био што боље постигнут.

Чл. 4.

Државни економисти ће достављати надлежној власти сваког оног произвођача, који буде брао шљиве било за извоз у свежем стању, било за прераду пре него што је то наредбом дозвољено. Такав ће се произвођач кажњавати по чл. 153. тач. 8. закона о радњама и забраниће му се употреба шљива за извоз у свежем стању као и за прераду у пекмец или суви шљиву. Ако се деси, да је који трговац тражио од произвођача да му доноси шљиву за извоз у свежем стању или за продају ради израде пекмеца или сувих шљива пре дозвољеног времена брања и тај ће се трговац казнити по чл. 153. тач. 8. истог закона.

Чл. 5.

Ако државни или приватни економисти, при контролисању рада на пушницама и пекмезарима, наиђу на произвођаче, који буду употребљавали за сушење или справљање пекмеца труле, буђаве, нечисте или зелене шљиве, или који не буду сушили довољно шљиве, или који у опште буду израђивали суве шљиве и пекмец противно одредбама ове Уредбе, достављаће их надлежним привредним инспекторима, који ће им забранити употребу таквих артикала за људску храну, као и за извоз и поступити са таквим произвођачима по чл. 22. и 153. закона о радњама.

Чл. 6.

Министарство Народне Привреде даваће по нахођењу и награде у новцу или различним пољопривредним спра-

вама оним произвођачима, који буду поклонили нарочиту пажњу сушењу шљива или справљању пекмеца и чије се суве шљиве или пекмеца буду по каквоћи издвајали од таквих артикала других произвођача. Државни економи ће бележити такве произвођаче, на које буду наишли при контролисању пушница и пекмезара и достављати их Министарству Народне Привреде.

Они су поред тога дужни и да сваких 15 дана подносе извештаје о својој раду.

Члан 7.

Да би државни економи вршили што савесније дужности, које им се овом Уредбом прописују, Министар Народне Привреде ће им за време док траје брање и сушење шљива и прављење пекмеца одредити и нарочите наредбе.

Министар Народне Привреде увераваће се на начин како он то за сходно нађе, да ли државни економи у шљиварским крајевима врше дужности, које им се овом Уредбом прописују и најстрожије ће казнити сваког оног економиа, за кога буде био извештен, да је лабаво или пристрасно вршио поверени му посао.

2.) Преглед сувих шљива на тржиштима, магацима и на железничким и паробродским станицама.

Чл. 8.

Суве шљиве се не могу довозити на тржишта за продају пре 1. септембра.

Полицијске и општинске власти у споразуму са дотичном комисијом издаваће о томе потребне наредбе и стараће се о извршењу ове Уредбе. Ко се ухвати да на тржиштима пре овога рока купује или продаје суве шљиве или их довлачи у трговачке магацине, казниће се по чл. 22. и 153 закона о радњама.

Чл. 9.

Суве шљиве, које се доносе на тржишта подвргнуће се прегледу и пустиће у промет само ако су добре каквоће, што ће се констатовати уверењем, које ће тржишна комисија давати сопственику. Без овог уверења нико не сме купити ни продати суве шљиве; исто тако железничке и паробродске станице, у местима где има тржишна комисија, не смеју примити за утовар робу без тог уверења комисије.

Ко буде куповао или продавао суве шљиве непрегледане, или без уверења добре робе, или оглашене као лоша роба казниће се по чл. 153. зак. о радњама.

Чл. 10.

Комисија је дужна вршити преглед сувих шљива и прераду истих, (решетање, препаковање, етвивирање) и по магацима, кад год то за сходно нађе. Том приликом поред контролисања правилне и свесне манипулације шљивом, обратиће пажњу и на чистоту тога рада и магацина уопште.

Ако комисија констатује у којој магацини помешану довољно и недовољно осушену робу, или пак само ову последњу, наредиће пребирање и досушивање, а ако се констатује и лоша роба, са овом ће се поступити по чл. 32. ове Уредбе.

Све наредбе, које се буду односиле на рад или чистоту у магацима, издаће од стране комисије, сопственик је дужан извршавати. Ко се томе не буде повиновао, комисија ће га доставити дотичној полицијској власти, која ће даље поступити по чл. 22 и 153. зак. о радњама.

Чл. 11.

Пре почетка довоза сувих шљива општински судови ће у местима, у којима

ће радити тржишне комисије, у споразуму са њима, а на основи чл. 326 казненог закона, издати и наредбу, у којој ће се изложити, на којим ће местима бити тржишта за куповину и продају сувих шљива, где ће радити комисија, све прописе реда на тржишту, услови куповине и продаје и казне за неизвршење наредба.

Чл. 12.

Ради одржавања реда на тржишту општинске, полицијске и царинске власти дужне су ставити на расположење тржишној комисији према месту и према потребама тржишта довољан број служитеља, жандарма или финансијских стражара. Исто тако општине су дужне ставити на расположење комисији потребан локал за канцеларију и магацин за пребирање шљива. На тржиштима у Шапцу, Ваљево, Београду, Лозници, Крагујевцу, Заврежју, Ужицу, Чачку и Аранђеловцу, а по потреби и на другим тржиштима одређиваће се по један полицијски чиновник, који ће настојавати, да се све наредбе и одлуке тржишне комисије хитно приводе у дело.

Чл. 13.

Суве шљиве доносиће се на тржишта у здравим и чистим џаковима, бурадима и сандуцима. Ако се шљиве превозе у кошарама, ови морају имати одозго и одоздо добре и чисте покриваче, мушеме, да не би до шљива допрла вода, прашина, триње од сеи, сламе или шаше и уопште ма каква нечистоћа.

На колима, на којима се преносе суве шљиве не смеју се носити гашљива бурад нити у опште ствари са рђавим задахом, који би шљиве за време транспорта могле примити.

Рабације, које превозе суве шљиве, дужне су имати мушеме за покривање кола на случај кише.

Чл. 14.

Преглед сувих шљива вршиће се непрекидно од 1. септембра, па до наредњег наређења Министра Народне Привреде у овим местима: Београду, Шапцу, Обреновцу, Заврежју, Крагујевцу, Ваљево, Ужицу, Лозници, Аранђеловцу и Чачку.

Министар Народне Привреде по јављеној потреби може накнадно назначити и друга места, где ће се преглед вршити било то непрекидно, било то повремено.

У сваком том месту радиће тржишне комисије, чији ће број чланова одредити Министар Народне Привреде према потреби тржишта или количини довоза сувих шљива.

Тржишне комисије састају се 30. августа ради прегледа магацина, пописивања заосталих сувих шљива из прошле године, уређења тржишта и свршавања свих претходних послова за рад на прегледу сувих шљива.

Чл. 15.

Све шљиве које се на тржишту продају, морају се премерити на општинској вази. Од овога се ослобађа она роба, која железницом или лађом приспева на граничну станицу ради извоза или ради сортирања, паковања или етвивирања, а при том је пропраћена спроводним уверењем ма које тржишне комисије.

Мерење ће моћи извршити општински мерачи, тек онда, кад им се покаже уверење од стране дотичне комисије да је роба добра.

Кад се примети и ухвати да мерач прими и мери непрегледану робу или је већ измерио; или да председник суда (или који кмет) издаје наређење општанском мерачу да ма чију то било робу непрегледану прими и измери,

кривац ће се казнити по чл. 22. и 153. зак. о радњама.

Чл. 16.

У случају нагомиланости кола на општинској вази, општина се има постарати да се повећава број мерила — мерача. Тако исто општина ће се постарати да се мерење по рђавом времену не врши под отвореним небом. Ради тога ће се зграда где је општинска вага, направити довољно пространа и са настрешицама да се мерење може вршити без икакве штете. Ако општински суд не изврши ово наређење казниће се на основи чл. 1. и 3. Закона о општинској мерини за невршење дужности.

Чл. 17.

Мерење сувих шљива може се вршити само на јавним тржиштима, на којима раде тржишне комисије. По трговачким магацима, приватним радњама и уопште изван јавних тржишта где раде тржишне комисије забрањено је сваком мерење сувих шљива.

Преглед сувих шљива вршиће се само на означеном месту. Магацини за смештај сувих шљива могу се подизати само у оним општинама, где постоје тржишне комисије.

Ко се од продаваца, трговаца или сензала буди ухватио да ради супротно овоме, казниће се на представку комисије по чл. 153. тач. 8. Закона о радњама. За помоћно особље одговоран принципал, односно трговац за чији се рачун купује шљива.

Куповину сувих шљива на тржиштима могу вршити само трговци, који имају протоколисану фирму извозничке шљиварске или шпекулативне радње и сензали, који су уведени у трговачки регистар.

Помоћно особље, које би радило за рачун оваквих радња, мора имати пуномоћство дотичне радње потврђено влашћу. У том пуномоћству дотична радња (односно трговац) изјавиће да је куповина робе од стране њеног помоћног особља за њу — дотичну радњу или трговца — меродавна. Та пуномоћства имају се предати до 30. августа дотичној окружној односно средњој власти.

Сопственици су дужни издати пуномоћнија и лицима, која пријављују робу за преглед и за експедицију на извозним станицама, те да би тржишне комисије знале чија се роба прегледа или експедира. Списак свију лица, која имају пуномоћства предаће полицијске власти тржишним комисијама најдаље до 30. августа.

Сензали и помоћно особље познају се по значки на жутом лиму (-), коју су дужни носити за све време шљиварске сезоне на левој страни груди.

Ко се ухвати да тргује шљивом, бесправно или врши експедицију без датог пуномоћства, или ако је то сензал, или какво друго лице, да купује шљиве без поменутог пуномоћнија, казниће се по чл. 153. тач. 8. Закона о радњама а забраниће му се тај посао.

(Наставиће се)

ДНЕВНЕ ВЕСТИ.

Председници бирачких одбора.

Главни државни одбор поставио је председнике бирачких одбора за пет округа. За председнике су постављени: адвокати, професори и судски чиновници.

Агитациони одбор.

Радикали из Београда имали су синоћ код „Париза“ конференцију, на којој је изабран агитациони одбор за Београд.

Изборна агитација.

Г. Стојан Протић, министар унутрашњих дела, и г. Марко Ђуричић, министар правде, отпутовали су у агитацију у унутрашњост Србије.

Нов коњички пук.

Од 1. августа ове године у Београду ће се образовати нов, пети коњички пук.

Одлазак учитеља.

Двадесет учитеља из нових крајева, који су били на трећем учитељском курсу у Београду, отпутовали су у Скопље. Они ће бити одмах постављени за учитеље у новим крајевима.

Школа Женског Друштва.

Годишњи испити у радничкој школи Београдског Женског Друштва биће 25, 26 и 27 овог месеца.

Румунски богослови у Београду.

У Београд су допутовали у недељу румунски богослови са ректором букурешке духовне академије. Они ће у Београду остати два-три дана а затим ће обићи сва већа места на Балкану.

Привредна инспекција.

Један привредни инспектор прегледао је рад у фабрици шећера на Чукарици, о томе поднео извештај Министарству Привреде.

Г. Лаза Божићевић, привредни инспектор, прегледао је рад у неким новчаним заводима у Пироту, а затим је извршио преглед у свима индустријским предузећима у Нишу.

Молба берлинских извозника.

Трговинска агенција у Берлину упутила је Министарству Народне Привреде молбу берлинских извозника, који траже да Министарство изда најстрожију наредбу свима извозницима, да суве шљиве пакују у нове џакове, да не би било рђавих последица за извоз сувих шљива из Србије.

Освећење Занатског Дома.

У недељу, 22. овог месеца, извршено је свечано освећење темеља за нову зграду Занатског Дома, која се подиже на углу Маћедонске, Битољске и Хилендарске улице. Од стране владе на овој свечаности био је г. Љуб. Јовановић, министар просвете. Освећењу темеља присуствовали су и представници свих Комора, занатских удружења и општине београдске.

Уредба о димничарима.

У Министарству Народне Привреде ради се нова уредба о димничарима. Том уредбом забраниће се димничарски посао свима нестручним лицима.

Исплата купона Народне Банке.

Привилегована Народна Банка Краљевине Србије јавља својим акционарима, да ће од 1. јула 1914. г. исплаћивати каматни купон бр. 3. са својих сталних акција са 15 дин. у злату по акцији. Купони се ради исплате подносе банчином одељењу за зајмове, на залог и оставе, са списком, у коме ће бити купони избројани и који ће подносилац потписати. Списак даје речено одељење бесплатно. Акционари из унутрашњости могу те купоне наплатити и код својих новчаних завода. Од 1. јула застарела каматни купон бр. 50 са привремених акција банчних, који се после тога неће исплаћивати. Потребно је, да сваки ималац привремених акција изврши замену ових за сталне, да би могао наплатити 1. и 2. купон нових акција.

Оправна Народног Позоришта.

Од јуче је почео да се износи намештај из предњег дела зграде Народног Позоришта, који ће се срушити, те ће Позориште добити сасвим нову фасаду.

ПОУКА.

Како ће ваше дете провести велики школ. одмор?

(Савети родитељима)

Дошао је крај школске године. Дете је преко целе године, из дана у дан, ишло у школу, мирно седело по неколико сати над књигом и умно се напрезало. Сада су дани најдужи, сунце пече, ваздух је одвише топал и скоро свако београдско дете жели да иде из тескобе и жагора велике вароши у какву варошицу или село родбини. Последњих дана школске године оно је у својој машти ковало планове како ће најлепше провести велики школски одмор и с друговима о томе водило најживљи разговор. Отуда оно радосно објављује укућанима крај школске године и почетак школског одмора речима: „сада сам слободан!“ Родитељи треба да се такође томе радују, јер је велики школски одмор за њаке потребан из здравствених и васпитних обзира.

У времену, када дете учи школу, претрпе и дух и тело највеће промене. У доба рашћења школски рад напреже дете и троши велики део његове телесне и душевне снаге. Због тога наступа умор и ако не би било дужег прекида у раду, тело би лако оболело. Школски одмор има да предупреди то нежељено стање и помогне што снажнији развитак тела и духа. Научна су испитивања показала, да се за време дугог и непрекидног школ. рада успорава рашћење тела и слабе душевне моћи детета услед сталног трошења нервне снаге. Оно се лако замара, слаби му воља и у школи не показује довољан успех. Напротив је запажено да су ђаци после дужег одмора телесно јачи, свежији, вољнији и способнији за рад.

За време школског одмора, ако се он правилно употреби, дете допуњује знања у школи стечена, читајући велику књигу природе. У школској настави је већином принуђено да се задовољава само речима, било из књига или уста учитељских. У школи деца уче из Земљописа појмове: извор, обала, ушће, кланац, водопад, острво, језеро, и т. д., али их је мало њих то очима гледало. Из наставе у природним наукама она су видела испуњене тице и осушене биљке, али их незнатан број која су посматрала орла како се вије под облацима и слушала славуја. А орао је „цар“ свију тица и славуја омиљени певач само у слободи. А колико је њих која су с уживањем гледала таласање житног класја на њиви? Уз то деца имају на селу прилике да виде пољске радове, жетву и вршидбу. Како се опет с развитаком фабричке производње у великим варошима рад преселио из куће у фабрику, то ретко које београдско дете има прилику да види код куће некадања посведневна занимања: предење, бојење, ткање и др., чиме је се женскиње бавило. Сада — ретко која породица у Београду меси хлеб а све се то у варошици и на селу још може видети. О великом школ. одмору дете има прилике да оживи знања стечена из књига међу четири школска зида, а уза све то још и да преради у себи она знања, која је у школи добило, јер она постају тек онда његова права духовна својина, ако о њима размишља.

Дакле, да би дете имало све користи од великог школ. одмора није неопходно потребно да путује далеко од куће железницом или лађом, не мора пошто пого ићи у бању, на море или високе планине, сем ако не би из здравствених разлога нарочито лекар препоручио. Треба знати да детету треба увек много мање него што ми ми-

слимо. Редован излет у околину места становања, борављење код рођака у селу или варошици, најбоље одговарају његовим потребама. Башта, пољана, ливада, шума, речна обала, бара, лептири, бубе, стварају малом београђанину најлепша и најкориснија уживања и забаве, само ако има другова, с којима би се слободно играо. Детету треба промене, слободе, кретања, а не бањске укрућености и живота по укусу старијих.

За време великог школ. одмора деца треба да склоне књигу и никако их не треба оптериховати приватним часовима, јер је први услов ослобођење од школских брига и дужности. Нека се дете тада одмара, машта и нека се игра!

Родитељи ће, читајући ове редове, свакојако и сами доћи до уверења, да је школски одмор само онда од користи за дух и тело, ако се овако употреби. Не мања је и морална добит усвојена и сећање на веселе дане из младости.

Крста Јонић.

Одговори администрације.

Примили смо послату нам претплату од повереника:

Г. г. Браће М. Марковић трг. из Јагодине дин. 270.—

Г. Љуб. Ж. Новаковића трг. из Скопља дин. 160.—

Г. Андре Татарчевића трг. из Ресна дин. 48.—

Г. Ђорђа В. Пангића трг. из Приштине дин. 54.—

Хвала и пријатељско поздраље.

Прилози

Српском народном инвалидном фонду Свети Ђорђе. (наставак)

Пок. Љубомир Р. Крсмановић — за његову четрдесетицу приложила његова удовица, г-ђа Олга Љ. Крсмановић дин. ср. 10.000. Неколико добрих људи у једно, из једног места у Срему дин. ср. 1200. VI пешадиски пук „Престолонаследника Краљевића Александра“ у Велесу дин. ср. 100. Механско-Кафанска Задруга у Београду дин. ср. 500. Копаоничка Привредна Задруга у Брусу дин. ср. 100. Г. Коста Д. Јездић, главни секретар Државног Савета у пензији, од продаје своје књиге (други прилог) дин. ср. 128. Шабачка Банка дин. ср. 500. Један добар човек из Босне, преко једног свог пријатеља у Шапцу дин. ср. 500. Певачка дружина „Цар Урош“ у Урошевцу, половиноу прихода од концерта у Београду 12 маја 1914 г. дин. ср. 350. Рачанска омладина (Рача крагујевачка), са забаве дин. ср. 87. Г. Богосав Суботић, војни апотекар I класе у Нишу, и г. Антоније Окичањи, војни апотекар III кл. у Нишу по 9 д. с. 18. Мачвански учитељски збор са забаве дин. ср. 100. П. Оригонис, почасни генерални конзул у Пиреји дин. ср. 326. Г. М. Маргаритис, почасни вилекозул у Крфу дин. ср. 100. Г. Др. Г. Евстатијус, почасни вицекозул у Патрасу дин. ср. 50. Г. Ђ. Завалас почасни вицекозул у Занту, дин. ср. 25. Господа Кауфман Брос, из Манчестра, преко г. Самуела Ј. Меламеда и сина, из Београда. дин. ср. 1000. Пок. Емилија М. Лешјанин, — за њен спомен приложио њен син г. Љубомир Лешјанин, пуковник, војни изасланик у Бечу дин. ср. 500. Дружина за чување народног здравља за квартал савањски, у Београду дин. ср. 100.

— Наставиће се —

Књижевност.

Добили смо на приказ нову књигу Студентски Покрет ит ompez ишт siut, јуни 1914. Ово је књига I и број 1. Студентски Покрет излазиће према приликама и по потреби у свескама као што је и прва Свеска стаје 1 вил. Рукописе прима др. Марко Леко, Васина ул. бр. 15. Београд.

Др Јован Крикнер в. секретар Трговачке Коморе и наставник Народне Економије, израдио је и за који дан даће у штампу.

Уџбеник Народне Економије.

Уџбеник обухвата како теоријску тако и практичну Народну Економију а подешен је за употребу трговачких академија и школа као и за репетиторијум ученика Универзитета. Књига ће изнети око 20—25 штампаних табака а цена јој је 5.— динара.

Претплату прима сам писац.

ТЕЛЕГРАМИ

(Извештаји Српског Пресбирија)

Рим, 23. јуна. — Агенција Стефани демантује вест, која је публикована у једном делу стране штампе као да је дошло до нереша у 68. пуку у Милану.

Парламенат, пошто је довршена дискусија законског пројекта о железничким чиновницима, одложио је своје седнице.

Страна тржишта

Краљ. Срп. Трг. Биро У Солуну.

Недељни извештај пијачних цена у Солуну од 19 јуна (приспео у Београд 27. јуна.)

Јечам пивар. ока гр. — пара 32-33
Јечм обичан ока гр. — пара 30-31.
Овас црни ока гр. — пр. 33-34 Овас бели ока гр. — пр. 27— Раж ока гр. — пр. 28-30. Кукуруз ока гроша — пр. 26 1/2—27 Сусам сиријски ока гр. 3 пр. 35-38 пр. Анасон гр. 2-15 пр. до 2-20 пр. Сочиво ока гр. 1-25 до гр. 1-35 пр. Памук америк. гр. 8-25 ц. Памук батуго олд. ока. гр. 7-25 пара Вуна бела гр. 9 до гр. 9-10 пр. Вуна црна гр. 630 до гр. 7. Козија длака ока гр. 6-25 пр. Пасуљ ситан ока гр. 1-05 п. до гр. 1-08 п. Пасуљ тетовски ока гр. 1-28 п. до гр. 1-32 пр. Олијум ока гр. 250 до гр. 305. Саме маково ока гр. 2. Чауре свил. буба ока гр. 15-10 п. до гр. 17-10 п. коже јагњече пар гр. 17 до 18 Коже јареће пар гр. 17 до 20. Алова паприка ока гр. 6-20 до 7-20 Бибер ока гр. 7 до гр. 9-10 Суво гржђе ока гр. 2 до гр. 2.05. Јаја 100 ком. гр. 33. Бакар ока гр. 13 до гр. 30. Бакар израђен ока гр. 16 до гр. 30. Цина ока гр. 4 до гр. 20. Стакло за прозоре сандук гр. 70 до 74. Калај ока гр. 22. Зејтин маслинов ока гр. 5-20 до гр. 6-20 Зејтин сусан гр. 7-20 масло обично ока гр. 14-20 до гр. 15 Сир бели ока гр. 6 Кашкаваљ ока гр. 8.

Брашно:

Алатини: А. А. гр. 160, Г. гр. 146 цак од 81 оке; Талијанско В. З. гр. 145 100 кгр. цак; Бугарско № 0 Петроф гр. 117, № 0 Сила гр. 114, № 0 Јамболи гр. 119 1 цак 75 кгр., Руско—Одеса 1 цак 99 кгр, № 1 гр. 175, № 2 гр. 172, № 3 гр. 167; Месо 1 т. гр. 105 Говеће ока гр. 6-20 п., Јагњеће ока гр. 7. Угаљ: Немачки киф Салоникве фкс. 30 1000 кгр., Кардуф сиф Солун фко. 32 1000 кгр., Немачки фко. мага. фко. 45 1000 кгр., Кардиф фко. мага. 50 1000; Брашно Американско: Сумит гр. 160 1 цак 100 кгр., Мата-

дор гр. 160 1 цак 100 кгр., Ивори гр. 160 1 цак 100 кгр.,

Нз. 1 ока = 1280 грама.

1 фркс. = гр. 4-15 п.

1 Л. т. = гр. изузетно код ознаке под * 105 гр.

1 гр. = 40 пара.

Берлин, 19 јуна (Трговинска агенција) Производи

Пшеница	Мрк	20 60	—	—
Раж		18-20	—	18 30
Овас		17 90	—	19—
Јечам лак		14-40	—	14-70
„ тежак		14-80	—	15-20
Кукуруз		14 80	—	15 20
Пасуљ		25—	—	25-55
Ораси		—	—	—
Мекиње		11—	—	11-50
Пшеница за	Јули.	М. 20.45	—	20 55
„	Сеп.	19-32	—	19-35
Раж	Јули	17-67	—	17-72
„	Сеп.	16-46	—	16-50
Овас	Јули	17-10	—	17-17
„	Сеп.	16-17	—	—
Кукуруз	Јули	14-10	—	—
„	Сеп.	13-90	—	—

све франко Берлин царине. Царину на 100 Кгр. плаћа:

Пшеница Мрк. 5-50, овас и раж Мрк. 4.—, јечам за пиво Мрк. 4.—, за храну Мрк. 1-60, кукуруз Мрк. 3.—, пасуљ и ораси Мрк. 2.—, мекиње слободне.

Живина. — Јаја

Кокоске старе комад Мрк. 1-50—1-70
„ I врста „ 1-50—1-70
„ II „ 1-10—1-20
Патке комад Мрк. 1.70—1 90
Гуске „ — — — —
Ђурке пар „ — — — —

Јаја I кош (60 ком). Мрк. 3-80—3-90
„ II „ 32-0—3-40
Франко Берлин. Царина се плаћа на живу живину Мрк. 4.— од 1% изузимајући гуске које су ослобођене царине.

Подвоз за ситну живину стаје по Мрк. 0-25 од комада, за гуске и ђурке по Мрк. 0-50 до 0-60 од комада.

Коже

Јагњеће Ia 90 кила Мрк. 200—210—
јагњеће I а 70 кила Мрк. 185—190—
јагњеће Ia 50 кила Мрк. 155—160—
јареће Мрк. — — — — од сто ком.
Овчије — — — — од сто ком.

Коже не плаћају царину. Подвоз од Београда до Берлина стаје по Марака 650 од 1% килограма.

Памук.

Бремен, 20 јуна. Упланд локо Мидлинг 69-50. (Стално)

Ливерпул, 20. јуна. (Месно тржиште). Дневни промет 3.000 бала. Терминско тржиште стално.

Александрија, 20. јуна. Египатски памук (Фули Гуд Фаир).

Кафа.

Трст, 20. јуна. (Закључак) Сантос Гуд Авераж, мирно за септембар к. 56-50, за децембар к. 57-25, за март к. 58-25, за мај к. 59—.

Шећер.

Праг, 20. јуна. — Тржишта на страни мирна. Из Аусила промет к. 21-30, на берзи к. 21-50. Промет незнатан.

Хамбург, 19. јуна. — (Закључак) Силов шећер мирно. Лепо време.

Будимпешта, 21. јуна.

филијала Српске Банке

Посао у готовој роби: Продало се данас око 10000 мтл. пшенице са 10 пот.

Берзе

БЕОГРАДСКА БЕРЗА

од 23. јуна 1914 године

скупљом ценом. Раж, зоб и кукуруз чвршћи.

Данашњи довоз и извоз овд. пијаце	ДОВОЗ	ИЗВОЗ
Пшеница	658	---
Раж	---	400
Јечам	1301	304
Зоб	1493	269
Кукуруз	46813	29976
Брашно	---	14553
Мекиње	---	2998

Прогноза: Очекује се топло време. местимиче-киша и олуја

Услед незадовољавајућих вести о стању шенице у Потисији, све терминске цене привукле. Склопљени закључци:

Октобар шеница 1914 К 12 80-12 78 12 90-12 85-12 87. —, април пшен. 1915. К 13 03-13 02-13 11-13 07. —. Октобар раж 1914. К 9 31-9 27. —. Октобар зоб 1914 К 7 58-7 57 7 60; јули кукуруз 1914 К 7 37-7 39-7 36-7 31; авг. кукуруз 1914. К 7 55-7 56 7 53-7 50. Мај кукуруз 1915. К 7 27-7 29-7 31-7.

Закључак
— у 1 сат после подне —

Пшеница за окт. 1914 г.	12 61	12 60
апр. 1915	12 79	12 82
Раж окт. 1914	9 11	9 14
Зоб окт. 1914	7 53	7 53
Кукуруз јули 1914	7 32	7 33
авг. 1914	7 52	7 52
мај. 1915	7 26	7 17

НЕДЕЉНИ ИЗВЕШТАЈ

СА АЛЕКСАНДРИЈСКОГ ТРЖИШТА

Александрија, 15 јуна 1914.

Волови

Из Србије увезено — заклано — остало у карантинима —; из Турске увезено — заклано — остало у карантинима —; из Сирије увезено 523 заклано 682, остало од пр. недеље 523. Домаћих увезено 31 заклано 31.

Цена је овчетини „en gross“ у клаици дин. 1 70—1 90 ока меса. Говеђини „en gross“ у клаици нд. 1 30—1 60 ока меса.

Цереалије

Пшеница 100 кгр.	18-22	дин.
Јечам	15-16	дин.
Кукуруз	15-16	дин.
Пасуљ	24-42	дин.

Трошкови износе 3 10—3 30 д. на 100 килограма до Александрије.

Брашна

Руско № 0 31—д. № I 30—д. № II 29—д. № III 28— 100 кил. Румунско № IV 27.— д. № III 26— д. № II 25— № I 24— дин. 100 кил. Бугарско № 0 26 50 д. № I 25 50 дин. № II 24 50 д. № III 23 50 д. 100 кил. Српско № 0 — д. № I — № II — дин. № III — дин. 100 кил.

Трошкови су 3—3 10 на 100 кгр. Горње су цене сif Александрија.

Сир и масла

Качкаваљ килограм	1 50—2 25	динара
Обичан сир	1 25—1 35	дин.
Масло	2 90—3	дин.

Трошкови до Александрије 7—8 д. на 100 кгр. Царина 7-8 од сто од вредности.

Роба која се извози из Египта.

Коже

Са александријске кланице: Суве воловске сушене на ветру теж. 4—7 кгр. 3—20 дин. теж. — кгр. — дин. Суве биволске сушене на ветру теж. — кгр. дин. —.

Памуи

Браун, Фер талира 15 5/8. Фули фер тал. 16 5/8. Гуд фер тал. 17 5/8. Фули

гуд фер тал. 18 3/8. Гуд тал. 19 1/8. Екстра —

Асил Афифи Фер тал. — Фули фер 16 5/8. Гуд фер 17 5/8. Фули гуд фер 18 5/8. Гуд тал. 19 1/8. Екстра тал. —

Нубари. Фер тал. — Фули фер тал. — Гуд фер тал. 17 3/4. Фули гуд фер тал. 18 3/4. Гуд тал. 19 3/4. Екстра тал. —

Горњи Египта и фајум. Фер тал. — Фули фер тал. 15 5/8. Гуд фер 16 5/8. Фули гуд фер тал. 16 5/8. Гуд тал. 16 3/4. Екстра тал. —

Абаси Гуд фер тал. 18 1/2. Фули гуд фер тал. 19. Гуд тал. 19 1/4. Екстра тал. —

Јоановић Год фер тал. 20 1/2. Фули гуд фер тал. 21. Гуд тал. 21 1/2. Екстра тал. —

Домаћа тржишта

ПРОИЗВОДИ
Смедерево, 22 јуна (Општински суд)

	од		до	
	д.	п.	д.	п.
Пшенице	—	—	—	—
Кукуруз у зрну	10	—	12	60
у клипу	—	—	—	—
Јечма	—	—	—	—
Овса	—	—	—	—
Ражи	—	—	—	—
Пасуља бела	12	—	14	—
жута	—	—	—	—
Лука	20	—	60	—
Кромпира	20	—	30	—
Купуса	—	—	—	10
Грожђа свежег	—	—	—	—
Јабуча	—	—	—	—
Крушака	—	—	—	—
Масла топљена	—	—	—	—
Кајмака	—	—	—	—
Сира	90	—	1 40	—
Славине суве	—	—	1 60	—
Масти	—	—	1 60	—
Ораха	—	—	—	—
Меда	1	—	1 60	—
Воска	—	—	5	—
Лоја тоњеног	1 20	—	1 60	—
Пекмеца	—	—	—	—
Шљива сувих	—	—	—	—
Вина бела	60	—	1	—
црна	60	—	1	—
Ракије меке	60	—	1 20	—
љуће	1 50	—	2 50	—
Сена	—	—	—	—
Кожа овчих пар	—	—	—	—
козјих	—	—	—	—
јагњетних	1 20	—	2 40	—
јарењих	1 60	—	2 40	—
Вуне пране	—	—	4	—
непране	—	—	1 70	—
Ковопље	—	—	—	—
Јаја 100 ком.	5	—	6	—
Пилића 1 пар	1 20	—	3	—
Пљовака	1 20	—	3	—
Гусака	1 20	—	3	—
Ђурака	—	—	—	—
Месо говеђе	—	—	1 20	—
овче	—	—	—	—
свињско	—	—	1 20	—
Говеда ж. м.	50	—	60	—
Свиње	75	—	80	—
Слама	—	—	—	—

На овдашњу пијацу сваког пазарног дана, а то је сваког четвртка, долази крупна, дебела рогата стока. Продаје се од 300 до 1200 дин. пар.

Нашим г. г. претплатницима.

Молимо наше претплатнике, који још нису измирили свој дуг за претплату, да га изволе измирити што скорије нашим г. г. повереницима.

Г. г. поверенике молимо да се заузму око прикупљања претплате и да нам новац пошаљу.

Г. г. претплатнике из места, у којима немамо повереника, молимо, да нам новац за претплату што пре пошаљу.

Г. г. претплатнике на страни молимо да нам и они измире дуг за претплату и да је изволе обновити како им се не би лист обуставио.

Господа која би желела примати наш лист нека се изволе обратити: нашим повереницима, својој пошти, или непосредно нама.

Администрација „Тргов. Гласника“

ВАЛУТЕ—НОВАЦ	КУРС					
	ЗА СРЕБРО			ЗА ЗЛАТО		
	ПРОД.	ПОНУДА	ТРАЖИЊА	ПРОД.	ПОНУДА	ТРАЖИЊА
ЗЛАТНИК ДИН. 20						
Златник од 20 дин. највиши	20 43	—	—	—	—	—
Златник од 20 дин. најнижи	20 40	—	—	—	—	—
Златник од 20 дин. средњи	20 40	20 41	20 40	—	—	—
авг. сеп. о. г. п. и. у	—	—	—	—	—	—
РАЗНЕ МОНЕТЕ						
Круне највиши	106 40	—	—	—	—	—
Круне најнижи	106 20	—	—	—	—	—
Круне средњи	106 30	106 30	—	—	—	—
Круне за сутра	—	—	—	—	—	—
Круне злата	—	—	—	—	—	—
Марке немачке	—	—	—	—	—	—
Фунте енглеске	—	—	—	—	—	—
Турске лире	—	—	—	—	—	—
Француске новчанице	—	—	—	—	—	—
ДЕВИЗЕ						
ЧЕКОВИ И МЕНИЦЕ						
Беч по виђењу	106 35	106 30	106 25	—	—	—
8 дана	—	—	—	—	—	—
Пешта по виђењу	106 35	106 30	106 25	—	—	—
8 дана	—	—	—	—	—	—
Трст 8 дана	—	—	—	—	—	—
Париз по виђењу	102	102 05	101 95	—	—	—
Лондон по виђењу	—	—	—	—	—	—
Берлин по виђењу	—	1 5 325	125 25	—	—	—

ХАРТИЈЕ ОД ВРЕДНОСТИ	ПРОДАТО ПО	ПОНУДА ПО	ТРАЖИЊА ПО	ПРОДАТО ПО	ПОНУДА ПО	ТРАЖИЊА ПО
ХАРТИЈЕ ОД ВРЕДНОСТИ						
Срп. Арж. хартије	—	120	116	—	—	—
утриј. 2 1/2 лозови с. ж.	—	—	—	—	—	—
б. ж.	—	—	—	—	—	—
Буван. лоз. лозови с. ж.	—	30	28	—	—	—
б. ж.	—	—	—	—	—	—
Рента 4 1/2 од 1895. с. ж.	—	—	—	—	—	—
б. ж.	—	—	—	—	—	—
Фонд. 5 1/2 залог у зл.	—	98 50	97 50	—	—	—
4 1/2 зал. 1910 у зл.	—	—	—	—	—	—
Фонд 4 1/2 обл. Ком.	—	—	—	—	—	—
Зјам од 1911. године	—	—	—	—	—	—
Монопол. 5 1/2 1902. год.	—	—	—	—	—	—
Рента 4 1/2 од 1906 с. ж.	—	—	—	—	—	—
б. ж.	—	—	—	—	—	—
1909 с. ж.	—	—	—	—	—	—
б. ж.	—	—	—	—	—	—
Акције Новчаних Завода у Београду:						
Емисионе банке	—	—	—	—	—	—
Прв. Народне банке	—	1420	—	—	—	—
Банке:						
Београдске Банке	—	—	—	—	—	—
Београд. банке Меркур	—	—	—	—	—	—
Прометне Банке	—	—	—	—	—	—
Трговачке Банке	—	—	—	—	—	—
Грађанске Банке	—	—	—	—	—	—
Слободанске Банке	—	—	—	—	—	—
Колонијалне Банке	—	—	—	—	—	—
Ескавне	—	—	—	—	—	—
Зложне	—	—	—	—	—	—
Заватл. Кредитне Банке	—	—	—	—	—	—
Извозне	—	—	—	—	—	—
Месарске	—	—	—	—	—	—
Н. Бошковића акц. друш.	—	—	—	—	—	—
Опш. Прив. Банке акције	144	—	135	—	—	—
Врачарске аложне	90	—	—	—	—	—
Савске	85	—	70	—	—	—
Грађ. Банке	150	—	140	—	—	—
Дунавске Банке	—	—	—	—	—	—
Српске Централне Банке	—	—	—	—	—	—
Дунав. Кредитног Завода	—	—	—	—	—	—
Задруге:						
Акције: Београд. Задруге	—	—	—	—	—	—
Врач. Задруге I и II коло	—	—	—	—	—	—
Палилулске Задруге	—	—	—	—	—	—
Штедионице:						
Акције:						
Врачарске Штедионице	—	—	—	—	—	—
Грађанске Штедионице	—	—	—	—	—	—
Палилулске Штедионице	—	—	—	—	—	—
Трговачке Штедионице	—	—	—	—	—	—
Унутрашњости						
Банке:						
Акције:						
Бољев. Привр. Банке	—	—	—	—	—	—
Јагод. Банке I и II коло	—	—	—	—	—	—
Залев. Трговачке Банке	125	—	120	—	—	—
Краг. Трговачке Банке	—	—	—	—	—	—
Крушевачке I и II коло	—	—	—	—	—	—
Младеновачке Банке	—	—	—	—	—	—
Млад. Трг. Кредит. Банке	—	—	—	—	—	—
радиштанске	—	—	—	—	—</	

Меда већу количину цеђеног новог, паковано у канте 25 кгр. препоручује г. трговцима са ценом повољном. Поручбине за унутрашњост извршујем тачно.

КОЛОНИЈАЛНА РАДЊА
Младена М. Поповића
Палилулска Пијаца
Телефон 1546.
1218 3-6

Одликован: Почасном Повељом, Златном Медаљом

Фабрика сирћета и хемикалија
Наума А. Николића
БЕОГРАД, Кнез Данилова 31.

препоручује потрошачима своје четвороструко сирће од 12% да се што пре снабду зимском улежаном робом. 1008 15-15

ЧИСТИЈЕ И УКУСНИЈЕ ОД ВИНСКОГ СИРЉЕТА

Живела срећа

Живела срећа

ИЗ РАДЊЕ

Давида Ј. Фарки

Овлашћенога Продавца Срећака Класне Лутрије

добивени су згодитци као: **премија 200.000** динара и **главни згодитак 100.000** динара; даље: 30.000, 20.000, 15.000, 10.000 динара и т. д. Моја је радња увек срећом праћена, те зато са великом вероватношћу може се сваки надати, да ће до каквога великог згодитка доћи, ако узме срећке из моје радње.

Срећке за I класу 46 кола, којима ће бити вучење 4. јуна 1914. год. могу се већ добити у мојој радњи. Цена је срећки: цела 24 дин. — половина 12 дин. — четвртина 6 динара и осмина 3 динара. Уплату за срећке из иностранства и унутрашњости Србије најлакше је слати поштанском упутницом.

Београд, јуна 1914. год.

С поштовањем

Давид Ј. Фарки

до општине београдске

1242 1-5

„Терапија“ Модерно сазидан санаторијум за физикално дијете тано лечење у Врњачкој Бањи.

почиње овогодишњу сезону од 15. маја

Санаторијум се налази на најлепшем месту Бање на „Слатини“ окружен шумом и парком, одвојен од прашине и ларме.

Санаторијум има 24 елегантно намештених соба са свима удобностима, велику салу за ручавање и забаву, два одељења за хидро-терапију и масажу, три одељења за инхалацију, каде за купање у обичној и минералној води и одељење за електризирање.

Сем пансионера у санаторијум ће се примати и сваки посетилац Врњачке Бање на лечење топлим, хладном и минералном водом: хидротерапијом, масажом, електрицитетом, електричним купањем и инхалацијом, без обзира на стан и храну.

Санаторијум има своје сопствено електрично осветљење; фабрикацију леда, млекарник, парну перионицу и остале принадежности.

Кујна је првокласна и строго дијететична. — **Цене су умерене.** За проспекте треба се обратити на адресу: „Терапија“, — Врњачка Бања.

1034 12-15

УПРАВА

НЕСЛЕ-ОВО КОНДЕНЗИРАНО МЛЕКО
БОЉЕ ЈЕ ОД СВИХ ПРОИЗВОДА ОВЕ ВРСТЕ

Чистота је гарантована, не садржи у себи никаквих микроба, по јачини и хранљивости долази на прво место.

Искључено је рђаво дејство на стомак, као што чини млеко које продају домаћи трговци, а у које досипају воде, брашна и других по стомак штетних састојака.

Једна кутија кондензованог млека „НЕСТЛЕ“ даје три литре првокласног швајцарског млека.

По цени и квалитету успешно конкурише данашњој продајној цени млека.

УПОТРЕБА НЕСТЛЕ-ОВОГ КОНДЕНЗИРАНОГ МЛЕКА

за једну чашу или шољу потребно је две кашике кондензованог млека затим доливено провредом водом и промешано, даје чашу или шољу топлог млека несрав-

њење чистоте, пријатног мириса и велике хранљивости.

Добити се може у деликатесним радњама: Ђурђа Милетића, Димитрија Еибе, Јовичића и Вељковића, Душана Тодоровића, Јеше Јеуше.

У агро радњама: Тодора Милишића, Марковића и Лукића као и у апотеци г. Пера Кушаковића.

ЧУВАЈТЕ СЕ ПОДРАЖАВАЊА
ПАЗИТЕ, У ЦЕЛОМ СВЕТУ НА ПОЗНАТУ МАРКУ **НЕСТЛЕ**

1991 5-20

Привилегована Народна Банка

Краљевине Србије

почев од 1-ог јула 1914. године исплаћиваће каматни купон бр. 3 са својих сталних акција са по

ДИН. 15.— У ЗЛАТУ

Ради исплате купони се подносе банчином одељењу за зајмове на залог и оставе, са списком у коме ће купони по редном броју бити изложени и који ће подносилац потписати.

Списак издаје речено одељење бесплатно.

Акционари из унутрашњости могу ове купоне наплатити и код својих новчаних завода.

1-ог јула 1914. године застарева каматни купон бр. 50 са привремених акција банчиних, који се после тога дана неће исплаћивати.*

Бр. 19.580

19. јуна 1914. године
Београд.

Управа Народне Банке

* Напомиње се акционарима који још нису извршили размену дојакшњих акција привремених за нове сталне, да је потребно да то изврше, јер им дотле не може бити исплате ни овог трећег ни оног првог и другог каматног купона са нових сталних акција. (А како се размена врши, показано је у одвојеном огласу: „враћа се привремена акција са талоном и купонима, каматним бр. 58 и 59 и дивидендним бр. 30, а добија се за то акција нова, стална, са талоном и купонима каматним бр. 1 до 20 и дивидендним број 1 до 10“).

1247 1-4

Добио сам велику количину

СТОЛИЦА

за кућевну и кафанску потребу,
које продајем по умереној цени.

Миливоје М. Поповић

БЕОГРАД — САВА

ТЕЛЕФОН 250.

1114 8—

Удружене највеће Америк. Фабрике аутомобила

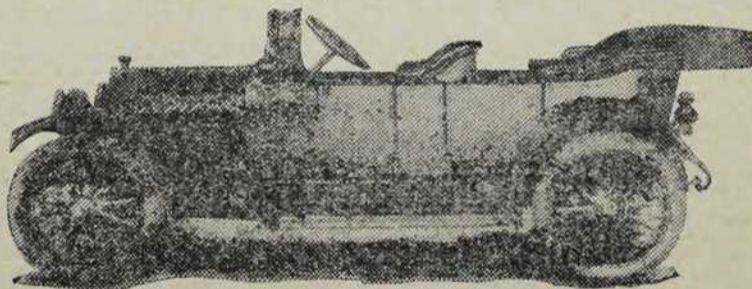
Litte Motor Co. Flint Mich

Republic Motor Co. New-Jork

Chevrolet Motor Co. Detroit Mich

Дале су у овој 1914. години најусавршенији, најпрактичнији последњи модел Американичких Аутомобила

Chevrolet

Badi Grand

Није потребно објашњавати да су Американички Аутомобили данас тако усавршени, да им ниједна европска фабрика не може конкурирати, и да су за данас Американички Аутомобили првокласни стога и бриљирају у сваком погледу испред свију европских фабрика.

CHEVROLET-АУТОМОБИЛ је типа „Торпеда“ за пет седишта, отворен са американичким кровом који у случају рђавог времена, потпуно затвара цела кола.

БЛОК МОТОР са 4 цилиндера код затворених вентила достиже јачину до 37 P. S. (коњских снага) са 3 брзине, највећа брзина 70 километара на сат.

КАРБОРАТОР (фергазер) уз чувене фабрике „Zenith“.

ЕЛЕКТРИЧНО ОСВЕТЉЕЊЕ са својом динамом и акумулатором који се сам аутоматски пуни.

КРЕТАЊЕ Аутомобила аутоматско (без курбла) само притиском дугмета.

ПОТРОШЊА бензина најмање 12—15 литара на 100 километара.

Сви су апарати и шалтери на видном месту врло близу шофера.

Руковање врло лако и сигурно.

За тешке терене, и велике успоне „CHEVROLET“ је од неоцењиве вредности за наше прилике, јер је моторна снага аутоматски тако прикупљена да не постоји успон који аутомобил не би са највећом лакоћом прешао.

ИЛУСТРАЦИЈЕ на захтев шаљемо бесплатно.

„CHEVROLET“ се може видети свакодневно у нашој електротехничкој радњи.

CHEVROLET MOTOR COMPANY OT NEW-JORK I N. S.

Генерални Заступници за Србију

Нанка и Вуковић, Београд-Теразије

1102 8-10

Шпиритуса чистог и денатурисаног за гориво на веће и на мање количине увек довољно на лагеру са умереном ценом продаје **Станимир М. Радовановић**, Београд, Вел. Пијача број 8. Телефон 18—92. 1230 2—10

АДВОКАТ У НИШУ ДИМ. Љ. ПАВЛОВИЋ бави се искључиво трговачким наплатама и парницама. Канцеларија у Нишкој Кредитној Банци, телефон бр. 79. На писма одмах одговара. 1070 12—100

КАПИСЛЕ За флаше беле и у боји све величине. **Запушача** од јагњасе све величине како за флаше тако за балоне и бурад. **Флаше — стакла** за коњак, вина, ракије и остало пиће у величини од 01, 02, 03, 04, 05, 07 и 1 литара. Продаје по умереној цени **Колонијална радња Борђа Гавриловића** 865 БЕОГРАД 9—10

Беч-Хотел Континентал Чувена кућа II Praterstrasse. Најбољи и најлепши положај преко од Рингштрасе. Собе за писање и разговор. Лич. Чувени ресторани са дивном баштом. Посведневни вечерњи концерт. Сеиф депозит, 3 телефона, хотелски аутомобил на станици. — Умерене цене. 1209 2—11

ФАБРИКА „БАЛКАН“ БЕОГРАД Цетињска 22. Телефон 1222. **ИЗРАЂУЈЕ:** **Касе** у свима величинама. **Ормане** челичне за документ. **Прскалице** патент Балкан. **Пресе** и муљаче за цеђење вина. **Резеорваре** за воду, за кување сапуна и за гас. **Комплетне** Милгештелове за млевење брашна, соли и кафе. **Џубанке** плотне и матричне за мебл шлосере. **Машине** за млевење земље за лончаре. 1221 3—20

ОБЈАВА Има на продају **букових дрва** за гориво I класа целанка од 2000 до 3000 кубних метара јесенас сечена, предаја на трстеничкој железничкој станици у вагон од данас па до 1 новембра ове године. Обратити се ваља потписатоме. **Коста В. Ракић** Јагодина — Трстеник 1050 14—20

Пашка за буве Камфора и нафталина. Запарине у корену и луткама. Нанајага у оригинал флашама. **Есенција свих врста.** Сиришта најбољег оригинал-енглеског. **НАЈЛЕПТИНИЈЕ у Дрогерији „ГУСЛАР“** 1113 10 20

Улоге на штедњу ПРИМА **САВСКА БАНКА, БЕОГРАД-САВА** Све улоге без отказа исплаћује. Плаћа на улоге 6% интереса годишње, по погодби и више. Нарочито повољни услови за ситне улоге родитељима који хоће својој деци даосигурају знатан капитал или мираз. 1115 20—

ПАРНА СТРУГАРА СА МЛИНОМ Андре Т. Николића и Комп. ОБРЕНОВАЦ, Телефон бр. 2. има на лагеру велики избор готове суве грађе курентних димензија. Израђује по порудбини тачно и на време све сорте и у свима димензијама: летве, штафле, греде и гредице, даске чамове, борове, растове и букове као и кровне конструкције. Ценовник се шаље поштованим муштеријама на захтев бесплатно. Цене су тако срачунате, да је свака конкуренција искључена, јер се услед знатног проширења стругаре и повећања њене снаге у преради обле грађе — рачуна на велики обрт. 1159 7—0

СВАКОВРСКУ ХРАСТОВУ ГРАЂУ ИМА НА ПРОДАЈУ **ОПШТА ПРИВРЕДНА БАНКА у Београду** Нарочито препоручује свој велики лагер храстовог паркета, храстових притака, виноградског коља, сувих храстових окрајчених и некрајчених дасака разних димензија, греда и другу храстову грађу. Грађа је сложена на банчином плацу преко пута кафане „Јасеница“ на Дунавском кеју. 1197 5—15

Природна Малина ЧУВЕНА И ПРИЗНАТА КАО НАЈБОЉА „Прави Зајечарка“ Може се добити у свима колонијално ангро и детаљним радњама, како овде тако и у унутрашности. **Производ РАДОША С. НЕДИЋА** БЕОГРАД Телефон 1054. Б. Вишњина 57 1029 13—25

Најусавршенија справа за умножавање рукописа **„ОПАЛОГРАФ“** РУЧНА ЛИТОГРАФИЈА **ГЕНЕРАЛНА ПРОДАЈА ЗА СРБИЈУ ТРГОВИНА ХАРТИЈА И ПИСАЊЕГ МАТЕРИЈАЛА** **Маричић и Јанковић, Београд** Палата Прометне Банке Најважнија својства ОПАЛОГРАФА јесу: 1. Просто, сретно и брзо руковање. 2. Рукопис руком писан или на писаћој машини може се небројно пута после већ учињене употребе умножавати. 3. Пренесен рукопис на плочи даје безбројно много лепих отисака, и рад на вађењу отисака може се прекидати и сутра или доцније наставити. 4. По брзини и чистоти извађених отисака ниједна справа не може је никад стићи. 5. Врло економан јер ОПАЛОГРАФ не троши никакав материјал осим две хемиски справљене течности, које се врло споро троше и мастило а код рукописа писаће машине чак и мастило отпада, те према томе најрентабилнији је. 6. ОПАЛОГРАФ је солидне израде и никако није изложен квару. 7. Коректуре рукописа могу да се врше на самој плочи, што ту особину нема ни један апарат. Ценовник са упутством шаљемо на захтев бесплатно. 1067 10—

ЧЕЛИКА ЕНГЛЕСКОГ на 8 углова за камењарске радове доброг и по јефтиној цени. **ТРЕГЕРА ГРЕДА ГВОЗДЕНИХ** **ОКОВА ЗА ГРАЂЕВИНЕ** и остале грађевинске робе по умереној цени има на стоваришту **ГВОЖЂАРСКА РАДЊА Пауновић и Миленковић** БЕОГРАД, Палата Београдске Задруге, САВА Телефон 1113. 963 14—

Најбоља подпетица од гуме **ПАЛМА** Елегантна и издржљива **Генерални заступник за Краљевину Србију Никола Фехер и Комп., Београд** 1129 7—10

НАЈВЕЋЕ СТОВАРИШТЕ **Нафте** жуте најбољег квалитета. **Бензина** првог квалитета. **Зејтина** машинског, цилиндер — и ауто-зејтина, као и остале врста мазива за моторе и машинерију. **Генерално заступништво галицијских карпатских рафинерија** **Индустријска Банка А. Д.** БЕОГРАД САВА ТЕЛЕФОН БРОЈ 391 1193 5—12

АВВАЗИА Најзнаменитије морско купатило на аустријској-ривијери. Садржи много соли и има високу температуру воде. Дивна шумовита околина. Дивне стазе поред мора. Интересанти излети по мору. Проспект бесплатно шаљу се на захтев. 1010 6—6 Kurkommission — Abbazia

Трговачка и Поморска Агенција **Маргаритис и Комп. = Солун** РАДЊА СРПСКО-ГРЧКА заступа чувене фабрике, друштва и куће из иностранства. Предузима извоз и увоз српских и грчких производа. Набавља пароброде и једрењаче од сваке величине. Извршује сваковрсне пошљке (експедиције) за целу Србију а из Србије за све земље. Разашаље из Солуна у Србију вино у нарочите резервоар — вагоне те се оваквим транспортом уштеде бачве. Послуга брза и тачна уз врло повољне увјете. Адреса за брзојаве „Маргаритис“ Солун. 1202 3—30

Хотел „Национал“, Београд до Калимегданског парка и велики степени има најчистију постељу (собе) за преноћиште путника, са врло скромном ценом са по један, два и три кревета. Точи најбоље Бајлоново пиво у чашама и флашама. Вино српско и страно одличног квалитета. Кујна домаћа одлична са врло повољном ценом. Препоручује посетиоцима Београда. **закупац хотела МИЛАН А. РИСТИЋ** 842 16—30

ОГЛАС Из гвожђарско-бакалске, стакларско-фарбарске дашчарске трговине, која је вођена овде у Лазаревцу под фирмом: **Којић и Обрадиновић**

протоколисаном код првостепеног београдског трговачког суда 11, маја 1911. год. № 11485 иступа по пријатељском споразуму Милан Обрадиновић с тим, да сва примања и давања ове фирме прелазе на првог члана Радивоја М. Којића, који ће ову трговину продужити под својом фирмом **Радивоје М. Којић** и исту сам потписивати и задуживати. Иступели члан г. Обрадиновић измирен је у свом ортакчком делу. Ово објављујем на основи § § 5 и 6 трговачког закона. 19. јуна 1914. год. **Радивоје М. Којић** Београд **Милан М. Обрадиновић** Да су г. г. Радивоје М. Којић и Милан М. Обрадиновић из Лазаревца овај оглас по прочитању пред судом за свој признали, тврди првостепени трговачки суд с тим, да је такса по ТБр. 160 у 15 динара плаћена и прописно поништена. Бр. 17039. 21. јуна 1914. год. **Дежурни судија,** М. Подградски. (М. П.) 1246 1—3

Царинење увозне робе Моје шпедитерско одељење врши све увозне експедиције брзо и тачно уз скромну награду за труд, исто располаже са најспремнијим снагама, нашта овим скрећем пажњу увозницима из унутрашности Србије. Радња се налази од 1. маја у мојој кући Босанска улица број 63. у близини железничке станице. **Телефон број 683.** Београд, маја 1914. год. **Миљко Стојковић** С поштовањем **комисионер и шпедитер** 930 15—15